

800 lat ziemi przemęckiej - Powstanie Wielkopolskie

HISTORIA PIERWSZEGO POWSTAŃCA ZIEMI PRZEMĘCKIEJ

27 grudnia 2008 r. obchodzimy 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego. Tego dnia w 1918 roku w Poznaniu rozpoczęły się walki, które miały doprowadzić do przejęcia władzy przez Polaków w mieście, a wkrótce także na obszarze niemal całej Wielkopolski. Do Przemętu powstanie dotarło 6 stycznia 1919 r. Walki w naszym regionie trwały jeszcze kilka dni, a przemęccy powstańcy uczestniczyli w wielu ważnych akcjach. Wśród powstańców z ziemi przemęckiej znalazł się Stanisław Siuda - wówczas podpułkownik.

Stanisław Siuda urodził się 4 kwietnia 1880 roku w Błotnicy. Jego rodzicami byli Józefa i Elżbieta z domu Piotrowska. Po ukończeniu czterooddziałowej szkoły powszechnej w Błotnicy, Stanisław został przyjęty do trzeciej klasy gimnazjum w Śremie. W 1907 roku wydalono go ze szkoły za próbę zorganizowania strajku szkolnego w rodzinnej wiosce. Był wówczas członkiem Towarzystwa Tomasza Zana oraz Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół".

Po ukończeniu szkoły podjął pracę w rolnictwie i młeczarstwie. 1 października 1913 roku powołany został do armii niemieckiej. Służył w 50 Pułku Piechoty w Lesznie, z którym wyruszył na front zachodni w pierwszych dniach sierpnia 1914 roku. 14 V 1915 roku został mianowany podporucznikiem.

Podczas walk był dwukrotnie ranny i trafił do szpitala. Po zwolnieniu (18 XI 1918) przejechał do Błotnicy, gdzie zorganizował oddział powstańczy, z którym 1 stycznia 1919 roku wyruszył do walki. Zorganizował także oddział w Błotnicy i Rakoniewicach. Dnia 2 stycznia na rozkaz K. Zenklera powstańcy dowodzeni przez Stanisława Siudę zajęli Rakoniewice. Kierował, jako dowódca

odcinka wolsztyńskiego, zdobywaniem Wolsztyna (5 I 1919 roku), Kopanicy i Chobienic (11 I 1919 roku). 25 stycznia brał udział w zdobyciu Kargowej i Babimostu, 27 stycznia został mianowany dowódcą 4 baonu Grupy Zachodniej, a w dniach 2-3 lutego walczył o Nowe Kramsko. Od 12 do 18 lutego odpierał silne ataki niemieckie na Kargowę i Babimost. Od 6 marca po sformowaniu 2 Pułku Strzelców Wielkopolskich, dowodził 3 baonem. 5 maja mianowano go kapitanem (ze starszeństwem od 1 X 1918). Następnie z 3 batalionem 2 Pułku Strzelców Wielkopolskich (późniejszy 56 Pułk Piechoty Wielkopolskiej) przebywał na froncie wschodnim i brał udział we wszystkich walkach tego pułku (m.in. pod

Połockiem, Bobrujskiem, Szaciłkami i Swoboda). Po zakończeniu wojny pełnił szereg funkcji: dowódcy 3 baonu, dowódcy baonu sztabowego, kwatermistrza, oficera PW - 56 Pułku Piechoty, zastępcy dowódcy 8 Pułku Piechoty Legionów, dowódcy 17 Pułku Piechoty. 3 V 1922 roku mianowany został majorem, w 1934 roku podpułkownikiem, a przed wybuchem wojny - pułkownikiem. W sierpniu 1939 roku otrzymał dowództwo Brygady Obrony Narodowej "Poznań" i podczas wojny obronnej osłaniał działania Armii "Poznań" w rejonie Krośnice - Kutno oraz Ślesin - Koło - Dębno, następnie 11 września zorganizował obronę północnego skrzydła armii. Po klęsce wrześniowej przebywał w oflagu w Murnau. Zmarł przed wyzwoleniem obozu w styczniu 1945 roku. Był odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari IV klasy, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Walecznych (czterokrotnie), Złotym Krzyżem Zasługi. Żonaty z Ludwiką Forecką, miał dzieci: Jerzego (1922), Barbarę (1924) i Ludwika (1927).

MR

Na podstawie:

Zdzisław Kościański,

"Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich", Poznań 2002.

Od Pani Jolanty Stapf z Gdyni, której ród wywodzi się z Błotnicy otrzymaliśmy bardzo ciekawe materiały m.in. na temat rodziny Siudów. Pani Jolanta Stapf jest prawnuczką Elżbiety z domu Piotrowskiej i Józefa Siudy - rodziców m.in. Stanisława Siudy.

Wśród materiałów nadesłanych przez Panią Stapf jest fotografia, która prezentujemy obok. Na zdjęciu, jak wynika z opisu zawartego na drugiej stronie pochodzącym z około 1900 roku znajdują się:

1. Elżbieta i Jan Siudowie
2. Bracia Jana Siudy z żonami i dziećmi
3. Jan Siuda
4. Czesław Siuda
5. Helena Siuda (po mężu Józefowska)
6. Józef Siuda - proboszcz na plebani w Prockach
7. Apolonia Siuda
8. Stanisław Siuda
9. Teodor Józefowski (mąż Heleny) z dziećmi